

PORTLAND, ORE.

Osastomme puolivuosis kokouksessa, joka näyttikin hyvin lupaavalta osasto toimintaan nähden, valittiin Toverittaren kirjenvallitaja, mutta syystä tai toisesta henee hänen innostuksensa loppunut kuin ei ole näkynyt yhtään kirjoitusta täältä. Näin ollen olen väsynyt odottamaan ja pakaisen vaikka epävirallisena joutain, ettei luultasi että täällä aivan nukutaan.

Eihän toki, kyllä täällä ollaan heireillä. Kuumasta ilmasta huolimatta toimitaan pikku hiljaa vaan, osastomme eteenpäin viemiseksi. Vaikka ei meillä naisilla ole täällä mitään oimintakeista toimintaa. Meidän on peluseurakin on levähtänyt kesän kuumimmaksi ajaksi. Mutta on varma alkumus herättää se toimimaan talven sateisiksi päiviksi. Silloin sitä taas kilvan ommellaan ja neulotaan, pystymmehän me naiset ainakin siihen. Onhan korsi vaikka pienikin apuna, kun se on tuotu yhteen kokoon.

Työolot täällä Portlandissa on huono, kuten yleensä kautta Yhdysvaltojen. Naistenkin palkkoja on alennettu melkein puolella, jota vastoin elinkustannukset ei ole paljokaan laskeneet, joten olot alkavat olla aivan sietämättömiä. Vaikka eipä sillä, että ne on ollut siedettävät enenkään, mutta on edes saanut nykyvuosina tehdä työtä, jos vaan on jaksanut, mutta kuin ylittouto on täälläkin käynyt niin suureksi, että ei kelpaa enää työvoimakaan. Tämä alkaa jo olla pirullisinta iäva ihmiselämästä. Tämän pitäisi jo herättää työläisnaisiakin entistään enemmän valvomaan oman luokkansa etuja. Nyt ei enää tarvita sanoa, että sosialistiset kihoittajat puhuvat omaan puoleensa. Nyt meidän pitäisi jo nähdä omilla silmillämme missä on vika. Kapitalistiluokka on luonnonlain väittämättömyydellä ajanut itsensä sellaiseen kuluun, josta sillä on mahdottomuus nousta, vaikka haluaisikin. Se ei ymmärrä vielääkään, että se kulkee perikatoon kohden. Olemme tulleet siihen tilanteeseen, että on mahdoton enää elää nykyisen järjestelmän aikana.

Meidän täytyy luoda yhteiskunta, joka takaa elämän tasa-arvoisuuden jokaiselle ja joka takaa meille naisillekin tilaisuuden kasvattaa lapsiamme sellaisiksi, ettei niistä tulisi ryöväreitä ja murhamiehiä kuten nykyisyydessä tapahtuu.

Siis pois veittous naiset työväen kysymykseen nähden. Uhratkaamme se pieni joutoaikamme, mikä meillä onkaan, itseemme lastemme ja koko työväenluokan hyväksi. Se työ on työtä, joka ei jää unholaan koskaan, se työ tuo vielä kultaisen sadon. Lyökäämme toverin kättä ja toimikaamme velvollisuudemme mukaan, siihen vaatii tämä aika.

Lopetan ehkä. Toisten sitten lisää. — H. A.

VARMA LUPAUS.

Nainen: — Jos sinä joka kerta puhut rakkaudesta, kun käyt luonani, niin minun täytyy kieltää sinua käymästä.

Mies: — Rakkaani, mutta jos tulet vaimokseni, niin en ikinä puhu sanakaan rakkaudesta.

Uudista Toverittaren tilauksesi ajoissa, ettei keskeytystä tapahdu.

— Sosialidemokraattiset herrat uskollisina tottuksellensa kapitalistisen järjestelmän ainoasta ja oikeasta hyvydestä, toimivat tuotantolaitosten kansallistuttamisen puolesta uskoen sillä asiat paranevan, käsittämättä ensinkään, että he tällä pyrkimyksellään kapitalistisen valtion sisällä suunnattomasti voimistuttaisivat ja järjestäisivät kapitalisteja, mutta tällä valtiotalousmillaan tekisivät työläiset valkoisiksi orjiksi. Tällainen sosialismi ei merkitse hyötyä proletariaatille, ei hänen perheelleen, vaan hyötyä ihmiskunnan sortajille.

Lippumme liehuos!

Vielä liehuvi punainen lippumme vaan niin kauniina purppura hohteessaan vain hurmaten, nostaten mieltä. Se loistavi tähtenä keskellä yön ja soituna onnen joukoille työn, pois ohjaten turmion tieltä.

Vainoovat hulmuja, hohdetta sen nuo joukot kavalat ryöväreiden, sen repivät kiroten alle. Mut' uusia aika nostavi vaan, nousevat miljoonin hulmuamaan — ja ne nousevat korkeimmalle.

Lippumme liehuu, vaikk' yllä on yö ja sokeina ryövärit oikeutta lyö — ja sorronpilvisissä riehuu. Mutta raivohullut, yhä riehukaat Turhaan riehutte, turhaan — Haa, vielä vain lippumme liehuu.

Vielä liehuu ja liehuuun jää, jos vaikka raivookin myrskyinen sää, tuhoksi liehuu se ryöväreille. — Nytkö se sortuu, riistäjät, hoi, nytkö, kun kätensä miljoonat soi turvaksi, suojaiksi sille?

Vielä liehuu se sielläkin taas, joss' tuhat laumoin hautahan kaas sen kantajat verinen mahti; missä vereen ja hikeen survoivat sen, niin keskeltä tuskan ja kyynelten — se liehuvi vapauden vahti.

Niin liehuvi, pelkurit, katoakaa, haa! Se liehuvi kotkille kuolemaa, joiden siivet ilmassa suhkaa. Mutta kansoille kaunista elämää — ja se sinnekin eloa herättää, missä onpi nyt verta ja tuhkaa.

Se liehuvi, näettekö, kuuletteko, lippumme omanne valtaa jo sen väriin häipyy ja hukkuu! Se liehuvi, voittavi lippu työn — mikä saapi nyt teidät, peikot yön, kun nyt jumalannekin nukkuu. * * *

Turhaa on, turhaa on riehuminen ja sorronlippujen liehuminen, ja turhaa on tunnekin pelon, niin liehuvi vaan ja liehunnallaan nostavi orjat jokaisen maan — pelastamaan ihmiselon.

Wm. Lahtinen.

KAIVANTO-ORJILLE.

Kirj. Erland Upari. Ne painuvat sankoin joukoin sysimustahan kalvokseen ja raivaten joka loukon luovat kultia herroilleen.

Ne raatavat päivää, yötä ja palkkana murut on. Mut' herroilla onni on myötä ja elo niin huoleton.

Ne raatajat köyhät, kurjat, kas milloinkaan järkintyy, ja vapausaattien hurma sydämiin oh, kiteytyy!

Ja milloinkaan raikaa soitto, joka manalan hurmoaa; ja uuden huomenen koitto oi, milloinkaan orjille saa?

Kuoleman kentällä

Kirj. Lydia Suhonen.

Kevät oli kaunemmillaan. Nurmen nuoret kukat, puut ja pensaat täyttivät ilman tuoreella tuoksullaan. Kuuluu kosken humina, vieno kevättuuli tuudittaa puiden oksia, joissa nuoret lehdet vihoittavat. Linnut ovat kottutuneet puiden latvoille laulamaan. Niilläkin on omat kevät toiveensa, joita ne visertäen ilmaisevat... Kukkien hento runko huojuu aamutervehdykseksi luonnon suuressa salissa kulkevalle parille. He ovat tulleet aikaisin luonnon kisakentille nauttimaan keväisestä tuoreudesta.

Alma Aarnio ja Erkki Rantamaa siellä ovat. Erkki on rikkaiden perillisiä, koulunorukainen. Alma on myöskin koulutytty, mutta hän on köyhien lapsia. Vapaaoppilana on hän tyttökoulussa, mutta siittäkin hän on sentään iloinen, kun silläkin tavalla on tilaisuudessa saamaan koulukasvatusta. Hän on opinhaluinen ja järkevä tyttö. Murheellisen ajattelee hän asemaansa, sillä hän ei tiedä miten hänen on enää mahdollista silläkään tavalla jatkaa lukujaan. Kaupungissa olo tulee siitä huolimatta kalliiksi, vaikka onkin vapaaoppilana koulussa. Ja varsinkin sitten myöhemmin, jatkokoulussa ollessa olisi eläminen entistä kallimpaa lystiä.

Alma juttelee huoliaan seuratoverilleen. Erkki lohduttaa ja puhelee hoiduttuaan suruja kirkassilmäiseltä tyttöseltä, joka hänen rinnallaan astelee. Ja pian he kaikki huolet unhoittavat, luonto hurmaa heidät molemmat ja he nauttivat täysin siemauksin ihanasta kevätillmästä.

Pitkin metsätietä he jatkavat matkansa tullen lopulta lähelle erästä huvilaa, joka on aivan kosken partaalla. Huvilla on Erkin koti. Nuorukainen on vanhempiensa ainoa lapsi, joten hän varakaassa kodissa on kyllin onnellisessa asemassa, vanhempiensa ja ympäristönsä erikoisesti hemmoiteltavana.

Mutta kaikesta vapaudesta ja hellyydestä huolimatta, oli hän säilynyt järkevänä, eikä tullut otokulliseksi ja häykyksi niinkuin useat hänen asemassaan olevat. Erkki oli kunnan nuorukainen. Ei hän halveksinut köyhempiä koulutoveriltaan, eikä muitakaan huonomassa asemassa olevia. Luokkaeroavaisuus ei hänessä ollut vielä työntänyt ihmisyyttä syrjään.

Hänen ylpeät vanhempiensa huomasivat pojan taipumukset seurustelemaan köyhempien toveriensa kanssa. Sitä he hyvin karsain silmin katselevat ja toivoivat Erkin alkavan ymmärtämään oman arvonsa. Erkkiä ei erittäin miellyttänyt koulun käynti. Hän päätti lopettaa heti lyseosta päästyään.

Alma kertoi, että hän ei mitenkään voi jatkaa koulua, varsinkaan nyt isän kuoleman jälkeen, joten hänen on paras jättää kokonaan sellaiset ajatukset ja hänen on alettava järjestämään elämänsä muuten niin hyvin kun voi.

Tämä tieto suretti kovin Erkin tunnoillista mieltä. Hän olisi Alma-

le antanut apua, jos suinkin olisi ollut. Aikoipa yrittää saada vanhempiensa avustusta Almalle, mutta Alma sen jyrkästi kielsi.

Nuoren mieli toivoo aina parhainta. Niinpä he jäivät odottamaan, mitä tulemain piti...

Saapui syksy. Alman toiveet jäivät toteutumatta. Hänen täytyi jäädä kotiin hoitamaan äitiään. Erkki meni jatkamaan kouluaan. Voi, kun Almasta tuntui nyt elämä katkeralta. Xiti oli tullut hulesta heikoksi ja voimattomaksi, melkein päisänsä — ja isä oli poissa kokonaan.

Ennen lähtöään lupasi Erkki kirjoittaa Almalle. Viimeisen illan, ennen Erkin lähtöä, olivat he yhdessä kävelyllä samalla tiellä, jossa he keväällä tulevaisuustoiveitaan toisilleen kertoivat. Erkki lupasi Almalle unohtumatonta ystävyyttä ja pyysi Alman myöskin pitämään hänet muistinaan hänen poissaolo ajallaan.

Mutta nyt tuntui Almasta, että heidän liittonsa ei voi kestää särkyä, ei niinkuin he silloin kaikessa hartaudessa toivoivat. Hän, köyhän lapsi, mitä ajatellaakaan sellaisia! Ylpeät Aarniot eivät ikinä ottaisi häntä sukuunsa...

Erkkikin muistelee mennyttä kesää. Joskus hän yksin kävelee kaupungin lähetyksillä olevan järven rannalle. Istuu hetkisen kiveillä ja muistelee parhainta toveriaan, Almaa. On niin ikävä, kun hän ei enää ole mukana toveripiirissä...

Alma on alkanut tarkastamaan ympäristöään. Kouluaikana vierautti hän vähitellen pois lähimmästä kotipiiristään ja olei enemmän kirjojen kera ja koulutoveriensa seurassa. Vasta nyt hän alkoi huomata sen eron, mikä oli hänellä, köyhän lesken tyttäreillä ja niillä rikkaiden lapsilla, jotka vain pakosta kävivät koulua säätynsä ja varallisuutensa takia. Hän olisi siellä ollut opinhalusta, mutta hänen täytyi opinnot keskeyttää. Viha kyti häneen, mutta hän ei käsittänyt mihin hän vihansa olisi kohdistanut. Mutta toimetomana ei hän kotona ollut. Hengenravintoa hän etsi entistä enemmän.

Paikkakunnalla oli työväenliike juuri heräämässä. Muutamit innokkaat ja tiedonhaluiset köyhällisten pojat ja tytöt kerääntyivät yhteen keskustelemaan erilaisista kysymyksistä. Varsinkin uskonto oli tärkeimpinä keskusteluaiheina, kuten aikojen juuri heräävällä joukolla. Alma löytyi nyt tähän seuraan. Alkuaan ei hänen harrastuksensa erikoisesti siihen suuntaan kulkenut, mutta yksinäisyys ja ikävä pakotti hänen etsimään jonkinlaista toveripiiriä.

Hän lainaili kirjoja toisensa perään, löysi niistä sellaista, josta hän ei ikinä ollut unohtunutkaan. Ja mitä enemmän hän luki, sitä tiedonjanoisemmaksi hän tuli. Hänen ajatusmaailmansa muuttui kerrassaan. Hän ei ollut enää sama Alma henkisesti kuin ennen. Koulussa päähän isketyt yksilölliset käsitteet alkoivat nopeasti hälvetä... Hän edistyi nopeammin kuin toiset, sillä hänelle taas tulivat luontaiset lahjat avuksi.

Hän on aina etsinyt elämän tehtävää, miettinyt mille alalle parhaiten kykensä. Sitäpaitsi elämisen huolet pakottivat hänen etsimään jotain tointa...

Nyt hän on löytänyt tehtävän. Onnistui pääsemään pienen kyläkoulun opettajaksi. Ja kaikella tarmolla alkaa hän työhön.